

RIO-NR.K-432-38/2026

Bydgoszcz, dnia 21 października 2026 r.

**Pan
Henryk Ciesielczyk
Dyrektor
Powiatowego Zespołu Oświaty
w Żninie**

Szanowny Panie Dyrektorze,

W odpowiedzi na wniosek z dnia 24 września 2026 r., znak PZO.373.3.2026, dotyczący podstawy obliczenia odprawy emerytalnej dla nauczyciela, Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy na podstawie art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) wskazuje, co następuje.

Zgodnie z art. 87 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2026 r. poz. 515 ze zm.) w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne nauczycielowi przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości od dwukrotności do sześciokrotności miesięcznego wynagrodzenia, uzależnionej od stażu pracy, przy czym przez wynagrodzenie oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy. Wskazane zasady określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania wynagrodzenia oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy nauczycieli (Dz. U. z 2020 r. poz. 1455).

Zgodnie z § 6 rozporządzenia ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy nauczycieli ustala się, stosując zasady obowiązujące przy obliczaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy. Według § 1 rozporządzenia w wynagrodzeniu za urlop wypoczynkowy nauczyciela, uwzględnia się:

- 1) wynagrodzenie zasadnicze,
- 2) dodatki: za wysługę lat, motywacyjny, funkcyjny oraz za warunki pracy,
- 3) wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw,
- 4) dodatkowe wynagrodzenie za pracę w porze nocnej,
- 5) odrębne wynagrodzenie za zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze wykonywane w dniu wolnym od pracy,
- 6) wynagrodzenie za pracę w święto,
- 7) (uchylony),
- 8) jednorazowy dodatek uzupełniający, o którym mowa w [art. 30a ust. 3](#) ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela.

W wynagrodzeniu za urlop wypoczynkowy, o którym mowa w ust. 1, nie uwzględnia się:

- 1) wynagrodzenia za czas gotowości do pracy oraz za czas niezawinionego przez pracownika przestoju,
- 2) wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego oraz wynagrodzenia za czas innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy,
- 3) wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną.

Natomiast zgodnie z § 4 rozporządzenia wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oblicza się, mnożąc przeciętną miesięczną liczbę godzin z okresu miesięcy danego roku szkolnego poprzedzających miesiąc rozpoczęcia urlopu, a jeżeli okres zatrudnienia jest krótszy od roku szkolnego - z tego okresu, przez godzinową stawkę wynagrodzenia przysługującą w miesiącu wykorzystywania urlopu.

Wykładania literalna § 4 rozporządzenia wskazywałaby na brak podstawy do ujęcia w obliczeniu odprawy emerytalnej wypłacanej we wrześniu danego roku wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw z ostatniego miesiąca zatrudnienia, na co wskazywała również Regionalna Izba Obrachunkowa w Białymstoku w wyjaśnieniach zawartych w piśmie z dnia 2 września 2024 r. znak RIO.II.025-17/24. Jednocześnie Izba zwróciła uwagę, że orzecznictwo sądowe w sprawach dotyczących nagrody jubileuszowej dla nauczycieli, która jest obliczana w taki sam sposób jak odprawa emerytalna, zajmuje odmienne stanowisko.

W wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 1 sierpnia 2019 r. (VI P 44/19) w przypadku nabycia przez nauczyciela prawa do nagrody jubileuszowej i wypłaty tej nagrody we wrześniu, wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe należy obliczyć w wysokości średniej z miesięcy roku szkolnego poprzedzających 30 września – czyli są to w istocie godziny nadwymiarowe przyznane nauczycielowi we wrześniu – z uwzględnieniem godzinowej stawki wynagrodzenia przysługującej nauczycielowi w tym miesiącu. Podobne wyroki zostały wydane przez Sąd Okręgowy w Słupsku z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie V Pa 91/15 i Sąd Okręgowy w Olsztynie z dnia 29 czerwca 2015 r., sygn. IV Pa 80/15. Analogiczne stanowisko w tej sprawie zaprezentowało Ministerstwo Edukacji Narodowej (<https://samorząd.pap.pl/kategoria/prawo/men-o-nagrodach> z 7 grudnia 2011 r.).

Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy wskazuje, że zarówno w/w stanowiska sądów, jak i Ministerstwa Edukacji Narodowej opierają się na art. 39 ust. 4 ustawy Karta Nauczyciela w brzmieniu obowiązującym przed 1 września 2025 r., który stanowił, iż składniki wynagrodzenia, których wysokość może być ustalona jedynie na podstawie już wykonanych prac, wypłaca się miesięcznie lub jednorazowo z dołu w ostatnim dniu miesiąca. Jeżeli ostatni dzień miesiąca jest dniem ustawowo wolnym od pracy, wynagrodzenie wypłacane jest w dniu poprzedzającym ten dzień, a w wypadkach szczególnie uzasadnionych wynagrodzenie może być wypłacone w jednym z ostatnich pięciu dni miesiąca lub w dniu wypłaty wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 3. Zdaniem sądów i Ministerstwa, nagroda jubileuszowa jako świadczenie jednorazowe było wypłacane na koniec miesiąca i stąd mogło obejmować w podstawie obliczenia wszystkie składniki wynagrodzenia naliczane na koniec miesiąca.

W przypadku odprawy emerytalnej mamy jednak do czynienia ze świadczeniem, owszem o charakterze jednorazowym, jednakże wypłacanym w związku z rozwiązaniem

stosunku pracy w trakcie miesiąca z powodu przejścia na emeryturę. Pracownik przechodzący na emeryturę ma prawo do odprawy emerytalnej w dniu rozwiązania stosunku pracy, tak jak do innych świadczeń za pracę w ostatnim, niepełnym miesiącu pracy.

Zdaniem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy, po analizie w/w przepisów oraz orzecznictwa i piśmiennictwa, odprawa emerytalna wypłacana przed końcem miesiąca powinna być obliczona w zakresie wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw za godziny przepracowane do miesiąca poprzedzającego przejście na emeryturę. Z uwagi na rozbieżności w piśmiennictwie każda sprawa powinna być jednakże oceniana indywidualnie, biorąc pod uwagę aktualny dorobek judykatury i doktryny.

Przedstawiając powyższe informuję jednocześnie, że stanowisko zaprezentowane w piśmie nie jest prawnie wiążącą wykładnią obowiązujących przepisów prawa, a stanowi jedynie pogląd tutejszej Izby w zakresie zagadnień objętych zapytaniem.

Edyta
Nowek

Elektronicznie
podpisany przez
Edyta Nowek
Data: 2026.10.21
14:37:45 +02'00'

Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Bydgoszczy